

UCHWAŁA NR X/16/2007
RADY MIEJSKIEJ W BIERUNIU
Z DNIA 25.10.2007 r.

w sprawie: *Programu usuwania azbestu na terenie Gminy Bieruń*

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 13, poz. 74 z 1996 r. z późniejszymi zmianami), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz.U. Nr 39, poz. 251 z 2007 r. z późniejszymi zmianami),

Rada Miejska w Bieruniu postanawia:

§ 1

Przyjąć „Program usuwania azbestu na terenie Gminy Bieruń”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Zobowiązać Burmistrza Miasta Bierunia do wykonania niniejszej uchwały.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

„Program usuwania azbestu na terenie Gminy Bieruń”

Rada Miejska w Bieruniu, mając na celu stworzenie właściwych warunków zdrowotno – sanitarnych dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Miasta oraz ochronę środowiska naturalnego przyjmuje „Program usuwania azbestu na terenie Gminy Bieruń”

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§ 1

„Program usuwania azbestu na terenie Gminy Bieruń, zwany w dalszej części „Programem”, realizowany będzie przez okres 25 lat, tj. do końca 2032 roku.

Składa się z następujących etapów:

1. etap I – inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Bieruń;
2. etap II – opracowanie „Programu usuwania azbestu na terenie Gminy Bieruń”;
3. etap III – opracowanie regulaminu dotacji wraz z źródłami finansowania;
4. etap IV – opracowanie harmonogramu na lata 2007 – 2032;
5. etap V – wdrożenie i realizacja „Programu usuwania azbestu na terenie Gminy Bieruń”;

§ 2

Dofinansowaniu podlegać będą koszty związane z usuwaniem odpadów zawierających azbest, powstających przy wymianie pokrycia dachowego, elewacji i innych czynności związanych z usuwaniem azbestu, a mianowicie:

1. rozbiórka pokrycia i innych elementów wykonanych z materiałów zawierających azbest;
2. zabezpieczenie odpadów zawierających azbest zgodnie z obowiązującymi przepisami;

3. załadunek, transport i składowanie odpadów zawierających azbest na przygotowanym do tego celu składowisku;
4. oczyszczenie terenu z pyłu azbestowego;

§ 3

W imieniu gminy, realizację programu może prowadzić Operator.

ROZDZIAŁ II

Etapy „Programu...”

ETAP I

§ 4

Identyfikacja skali problemu obecności materiałów zawierających azbest na terenie Gminy Bieruń została dokonana poprzez:

1. przeprowadzenie badań ankietowych połączonych z oceną stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest w celu określenia ilości i rodzaju wyrobów zawierających azbest oraz stopnia ich zużycia;
2. wdrożenie kampanii uświadamiającej miejscową społeczność o negatywnych skutkach zdrowotnych obecności azbestu w środowisku człowieka;
3. zweryfikowanie firm transportowych i remontowych uprawnionych do demontażu i transportu odpadów zawierających azbest.

ETAP II

§ 5

Analiza i opracowanie wyników działań, o których mowa w § 4 pkt 1 była podstawą do przygotowania:

1. „Programu usuwania azbestu na terenie Gminy Bieruń”;
2. Strategii finansowej „Programu...”.

ETAP III

§ 6

Wdrożenie i realizacja „Programu...” polegać będzie w szczególności na:

1. zabezpieczeniu bieżących środków finansowych na realizację „Programu...”, wynikających z opracowanego harmonogramu;
2. przygotowanie wniosków o sfinansowanie realizacji programu;
3. pozyskanie zewnętrznych środków finansowych na realizację „Programu...”;
4. demontaż, usuwanie, transport, składowanie odpadów zawierających azbest;

ROZDZIAŁ III

Źródła finansowania

§ 7

Źródłami finansowania „Programu usuwania azbestu na terenie Gminy Bieruń” będą środki:

1. funduszy pomocowych,
2. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
3. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
4. Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
5. Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
6. Budżetu Gminy,
7. pochodzące z darowizn od osób prawnych i fizycznych,
8. właścicieli nieruchomości, w formie wkładu własnego.

ROZDZIAŁ IV

Materiały analityczne

WPROWADZENIE

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski” (www.mg.gov.pl/struktur/dpp/pp_azbest_02/index.htm) powstał w wyniku:

1. przyjęcia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rezolucji z dnia 19 czerwca 1997 r. - w sprawie programu wycofywania azbestu z gospodarki (M.P. Nr 38, poz. 373), w której Rada Ministrów została wezwana m.in. do opracowania programu zmierzającego do wycofywania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski,
2. realizacji ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity Dz.U. Nr 3, poz. 20 z 2004 r., z późniejszymi zmianami) oraz odpowiednich przepisów wykonawczych do tej ustawy,
3. potrzeb oczyszczania kraju z azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.

Celem niniejszego Programu jest:

1. spowodowanie oczyszczenia Gminy Bieruń z azbestu oraz usunięcie, stosowanych od wielu lat, wyrobów zawierających azbest,
2. spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
3. stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierających azbest stosowanych w Unii Europejskiej

SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZKIEGO

Azbest jest nazwą handlową grupy minerałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Wśród wielu minerałów włóknistych 6 posiada skłonność do tworzenia długich włókien umożliwiających ich tkanie. Trzy z nich znalazły powszechne zastosowanie w handlu:

1. krokidolit, „azbest niebieski” – należący do grupy amfiboli, najbardziej szkodliwy i rakotwórczy i mutageny – najwcześniej wycofany z użytkowania w latach 80 – tych.
2. chryzotyl, „azbest biały” - przedstawiciel grupy serpentynu – najczęściej z azbestów stosowany w produkcji wyrobów azbestowo – cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przędz termoizolacyjnych

3. amosyt, „azbest brązowy” - należący do grupy amfiboli, o szkodliwości pośredniej między krokidolitem a chryzotylem, nie spotykany w wyrobach produkcji polskiej, stosowany w wyrobach Europy zachodniej, często w formie tynków i natrysków ognioochronnych.

Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien, zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane i nie następuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia.

Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji w płucach, jak również od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 mikrometrów, przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 mikrometrów, zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotyłu o dużej średnicy, mają tendencję do zatrzymywania się wyżej, w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, to znaczy takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Mimo istnienia normatywów higienicznych dla stężenia włókien azbestu w powietrzu nie można określić dawki progowej pyłu dla działania rakotwórczego azbestu.

Narażenie zawodowe na pył azbestowy może być przyczyną następujących chorób układu oddechowego:

1. pylicy azbestowej (azbestozy)
2. łagodnych zmian opłucnowych
3. raka płuc (najpowszechniejszego nowotworu złośliwego, powodowanego przez azbest)
4. międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej, nowotworów o wysokiej złośliwości

Nie ma natomiast dowodów świadczących o tym, że azbest spożyty w wodzie jest szkodliwy dla zdrowia. Zarówno raport WHO jak i stanowisko Państwowego Zakładu Higieny z dnia 30 czerwca 2000 roku są w tej sprawie jednoznaczne. Dlatego zastępowanie rur azbestowo – cementowych w instalacjach ziemnych wyrobami bezazbestowymi powinno następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub w przypadku woli wymiany na rury bezazbestowe.

KLASYFIKACJA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu.

Klasa I obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m^3 definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe m.in. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCW oraz materiały i wykładziny cierne. Ocena wielkości produkcji wymienionych wyrobów oraz ilości aktualnie użytkowanych jest niemożliwa do przeprowadzenia.

Klasa II obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m^3 definiowane jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Z zaliczanych do tej klasy wyrobów najbardziej w Polsce rozpowszechnione są płyty azbestowo-cementowe faliste oraz płyty azbestowo-cementowe „karo” stosowane jako pokrycia dachowe, szczególnie na terenach wiejskich oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym na osiedlach miejskich. W znacznie mniejszych ilościach produkowane i stosowane były inne wyroby azbestowo- cementowe, z których należy wymienić przede wszystkim rury służące do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zsypy.

SKŁADOWISKA ODPADÓW – STAN I POTRZEBY

Z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest nierozzerwalnie związany jest proces powstawania odpadów. Jedyną metodą unieszkodliwiania odpadu z azbestem jest ich składowanie. Dla orientacyjnego określenia potrzeb w zakresie przygotowania miejsc (składowisk) do ich składowania należy założyć ilość powstających wyrobów z azbestem usuwanych w ustalonych przedziałach czasowych, a tym samym ilość powstających odpadów, w które przekształcają się demontowane wyroby.

Problem unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest składowanych na istniejących i nowych składowiskach rozwiązany został następująco: istniejące wysypiska

niespełniające wymagań Dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów zostaną zmodernizowane najpóźniej do dnia 1 lipca 2012 r. Nowe składowiska odpadów azbestowych powinny spełniać wymagania konstrukcyjne dyrektywy z chwilą ich zakładania.

Do roku 2015 w województwie śląskim powinno zostać usunięte i unieszkodliwione przez składowanie około 358 399 Mg odpadów azbestowych. Oznacza to, że średnio roczne wytwarzanie odpadów azbestowych wyniesie około 28 tys. Mg.

Szczegółowe ilości powstających w każdym roku odpadów azbestowych można oszacować po weryfikacji informacji posiadanych przez Powiatowe Inspektoraty Nadzoru Budowlanego o stopniu pilności wymiany wyrobów zawierających azbest.

Ocenia się, że na terenie woj. śląskiego znajduje się 779 tys. Mg wyrobów zawierających azbest. Usuwaniem azbestu, głównie z obiektów budowlanych zajmuje się szereg specjalistycznych firm. Usunięte z obiektów wyroby azbestowe stanowią odpady, które powinny być deponowane na składowiskach. Aktualnie na terenie woj. śląskiego funkcjonuje 4 składowiska azbestu, są to:

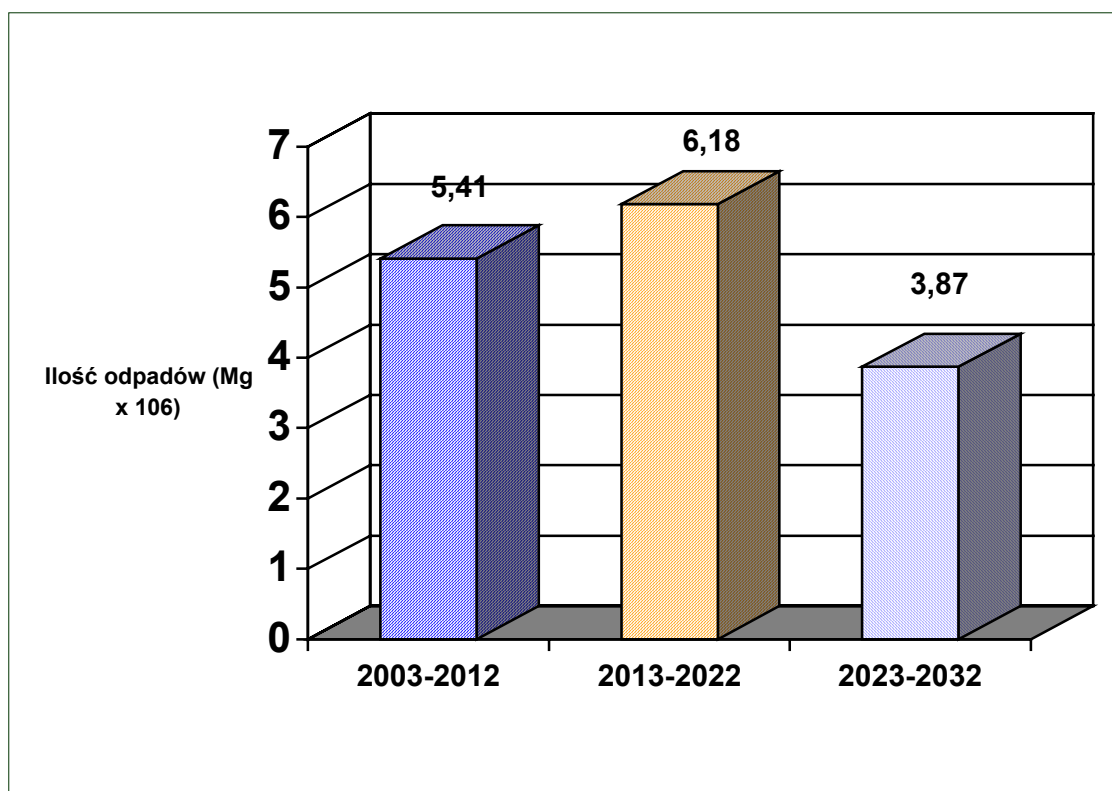
kwatery odpadów azbestowych na składowisku zarządzanym przez MP GK w Świętochłowicach,
kwatery odpadów azbestowych na składowisku zarządzanym przez PPHU "Komart" w Knurowie,
składowisko Zakładów Koksowniczych "Przyjaźń" w Dąbrowie Górniczej,
składowisko odpadów azbestowych zarządzane przez Polskie Huty Stali S. A. Oddział Huta Katowice w Dąbrowie Górniczej.

Dla planowanego do roku 2015 usunięcia 50% wyrobów azbestowych i zdeponowania ich na składowiskach odpadów azbestowych niezbędne jest podjęcie następujących działań:

- zaktywizowanie działań dyspozycyjno – kontrolnych do nadzoru usuwania azbestu na terenie województwa
- przeprowadzenie inwentaryzacji i opracowanie harmonogramu usuwania azbestu w ramach planów gospodarki odpadami
- opracowanie planu rozmieszczenia na terenie województwa wyrobów zawierających azbest
- budowa składowisk odpadów azbestowych o powierzchni 2 ha
- monitoring realizacji usuwania azbestu

Przewidywana ilość odpadów zawierających azbest, powstających w wyniku usuwania wyrobów z azbestem w województwie śląskim w perspektywie lat 2003 – 2032

Województwo	Lata		
	2003 – 2012	2013 – 2022	2023 - 2032
	Ilość powstających odpadów z azbestem (usuwanym wyrobów zawierających azbest) [Mg]		
Śląskie	296 057,00	311 712,00	171 511,00
%	5,47	5,04	4,44
Polska	5 413 275,00	6 186 600,00	3 866 623,00

Rys. 2. Ilość odpadów zawierających azbest do składowania w okresie 30 lat

W realizacji „Programu...” zwracać się będzie uwagę na obszary, w których azbest musi być usuwany lub unieszkodliwiany. Obszary te dotyczą:

- 📖 stopniowej eliminacji dopuszczonych do produkcji i stosowania wyrobów zawierających azbest na podstawie delegacji zawartej w ustawie z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest,
- 📖 ograniczania uciążliwości wyrobów użytkowanych od dawna,
- 📖 unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest, których stan techniczny nie pozwala na dalsze użytkowanie,
- 📖 budowy składowisk odpadów azbestowych oraz ich zabezpieczaniu przed powtórny skażeniem środowiska azbestem,
- 📖 unieszkodliwiania odpadów azbestowych znajdujących się na drogach i placach należących do podmiotów gospodarczych i innych jednostek, w tym jednostek samorządu terytorialnego.

Przyjęto następujące założenia:

- ☞ w Polsce około 85% azbestu znajduje się w wyrobach budowlanych (według dostępnych danych statystycznych),
- ☞ usuwanie i wymiana wyrobów zawierających azbest jest działalnością remontowo-budowlaną i przynieść powinna znaczne ożywienie gospodarcze w dziedzinie budownictwa i produkcji materiałów budowlanych,
- ☞ dla podniesienia rangi „Programu...” oraz jego właściwego przedstawiania w mediach publicznych, duże znaczenie – również inspirujące – mieć będzie finansowanie z budżetu państwa,
- ☞ powinien powstać rynek usług kredytowo-bankowych dla obsługi nowych klientów z atrakcyjnymi ofertami dla mniej zamożnych właścicieli obiektów budowlanych,
- ☞ powstaną znaczne dochody z podatków i opłat z tytułu usuwania wyrobów zawierających azbest, a także składowania ich jako odpadów. Do obliczeń przyjęto istniejące stawki podatku VAT i stawki podatku dochodowego, oraz przewidywania kształtowania się wysokości podatku dochodowego w latach przyszłych – na podstawie pisma Departamentu Podatków Bezpośrednich Ministerstwa Finansów z dnia 5 czerwca 2000 r znak PB-8W75-/032-3/1705/00

dla lat 2001 – 2002	- 28%
dla roku 2003	- 24%
dla roku 2004 i następnych	- 22%
- ☞ ze względu na planowany wzrost miejsc pracy uzasadnionym staje się postulowanie wsparcia ze środków Funduszu Pracy np. w formie dofinansowania szkoleń, refundacji opłat na rzecz ZUS i inne,
- ☞ konieczność ratyfikacji przez Polskę Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) Nr 162 z 1986r. oraz dostosowania się do wymagań dyrektyw dotyczących azbestu, których stosowanie stanowić będzie obowiązek po wejściu Polski do Unii Europejskiej. Zasadnym jest zatem podejmowanie działań w celu uzyskania wsparcia z funduszy Unii Europejskiej oraz innych funduszy zagranicznych,
- ☞ nadrzędne znaczenie ma ograniczenie wzrastającej ilości zachorowań i zgonów w Polsce (analogicznie, jak w Europie), wywoływanych szkodliwością azbestu. Potrzeba ochrony zdrowia i życia ludności zasadnym czyni skierowanie środków z funduszy ekologicznych na
- ☞ wsparcie „Programu...”, według zasad obowiązujących aktualnie, a także tworzonych w przyszłości.

W dokonanych szacunkach pominięto usuwanie drobnych wyrobów zawierających azbest, znajdujących się poza budownictwem, ze względu na:

- ☞ niewielką ilość takich wyrobów, w stosunku do ogólnej masy wyrobów do usunięcia,

- ☞ obligatoryjne zobowiązania właścicieli przedmiotów zawierających azbest, a także firm zajmujących się wymianą i usuwaniem zużytych wyrobów do podporządkowania się ogólnym przepisom w tym zakresie,
- ☞ przyjęcie założenia, że usunięcie zużytych, drobnych wyrobów zawierających azbest, w każdym przypadku dokonywane jest na koszt właściciela, nie wymaga więc ani dodatkowych kosztów, ani sposobów finansowania.

Rozliczenie planowanych środków z budżetu państwa w czasie według harmonogramu zadań w mln zł.

	T e m a t	Lata			Średnio rocznie w latach	
		2003 – 2032	2003 – 2006	2007 - 2032	2003 - 2006	2007 - 2032
1.	Opracowanie planów ochrony przed szkodliwością azbestu i szkolenia	4,15	4,15	---	1,04	---
2.	Działalność informacyjno-popularyzacyjna w mediach	27,00	3,60	23,40	0,90	0,90
3.	Monitoring realizacji „Programu...” i działalności koordynacyjnej	30,00	4,00	26,00	1,00	1,00
4.	Ośrodek oceny ryzyka zdrowotnego i badań	4,00	4,00	---	1,00	---
	Razem:	65,15	15,75	49,40	3,94	1,90

Szacunek spodziewanych dochodów z realizacji „Programu...” w okresie 30tu lat.

dla budżetu państwa